

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

11 juni 1999

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Johan Malcorps –

betreffende de milieubeleidsovereenkomst afvalbanden

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer Georges Beerden**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden :

de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier, Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heren Frank Creyelman, Frans Wymeersch ;

mevrouw Gerda Raskin ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs, John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Marino Keulen, Patrick Lachaert ;

de heren Peter Dufaux, Carlos Lisabeth, Jacques Timmermans ;

de heren Wilfried Aers, Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

Zie :

1412 (1998-1999)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud besprak op 9 juni 1999 het ontwerp van milieubeleidsvereenkomst afvalbanden en het voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps betreffende de milieubeleidsvereenkomst afvalbanden.

Het ontwerp van milieubeleidsvereenkomst werd op 25 mei 1999 door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, aan het Vlaams Parlement meegedeeld in uitvoering van artikel 6, §4, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsvereenkomsten.

1. Bespreking

Procedure

De heer Dirk Van Mechelen, commissievoorzitter, herinnert aan de procedure. Het ontwerp van milieubeleidsvereenkomst (MBO) betreffende afvalbanden werd aan de parlementsvoorzitter overgemaakt op 25 mei 1999. Artikel 6, §4, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsvereenkomsten bepaalt dat het Vlaams Parlement na ontvangst van het ontwerp 45 dagen de tijd heeft om zich te verzetten tegen het sluiten van de MBO. De termijn wordt geschorst tijdens de periode dat het Vlaams Parlement niet in zitting is.

Sinds 6 mei 1999 bevindt het Vlaams Parlement zich, overeenkomstig de afspraken in het uitgebreid Bureau, in een periode van verminderde parlementaire activiteit. Als legislatuurparlement behoudt het Vlaams Parlement echter de volheid van zijn bevoegdheden tot aan de verkiezingen van 13 juni 1999. In een nota van de juridische dienst van het Vlaams Parlement wordt gesteld dat de termijn van 45 dagen slechts wordt opgeschort in de periode van 13 juni tot 6 juli 1999, de dag waarop het parlement van rechtswege opnieuw bijeenkomt.

Het uitgebreid Bureau besliste daarom op 27 mei 1999 dat de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud zo spoedig mogelijk wordt samengeroepen om het ontwerp van overeenkomst te bespreken. Indien de commissie bij meerderheid beslist dat er redenen zijn om zich te verzetten tegen de inhoud van de overeenkomst, dan wordt de procedure eventueel opgenomen na 6 juli 1999. Ofwel de commissie bevoegd voor het leefmilieu – indien zij reeds is samengesteld – ofwel een commissie ad hoc en nadien de plenaire vergadering ofwel de

plenaire vergadering rechtstreeks, zullen zich dan tot 1 augustus 1999 door middel van een voorstel van resolutie of een met redenen omklede motie kunnen verzetten tegen het ontwerp van MBO.

De voorzitter laat tevens opmerken dat artikel 6, paragraaf 4, van het decreet van 15 juni 1994 bepaalt dat de regering het ontwerp, samen met de adviezen van de SERV en de MiNa-Raad, binnen 14 dagen na ontvangst van deze adviezen moet overmaken aan de voorzitter van het Vlaams Parlement. Dit had dus al op 18 maart 1999 moeten gebeuren. Minister Theo Kelchtermans stelt dat in zijn interpretatie deze termijn niet geldt wanneer het ontwerp wordt aangepast naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen.

Adviezen SERV en Mina-Raad

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht laat opmerken dat de afvalbandensector zelf aandringt op de goedkeuring van deze MBO. Zij wil toch wijzen op de negatieve adviezen van de SERV en de MiNa-Raad. De SERV zegt in 3.2 van zijn advies dat het omwille van inhoudelijke en democratische redenen wenselijk is dat er meer inzicht wordt verschaft in de wijze waarop de doelstellingen zullen worden gerealiseerd. De MiNa-Raad stelt in paragraaf 15 van zijn advies dat de MBO niet voldoet aan de Europese richtlijnen. Mevrouw De Maght-Aelbrecht zegt op basis van deze elementen afwijzend te staan tegenover deze ontwerpvereenkomst.

De heer Johan Malcorps benadrukt dat de voornaamste kritiek in beide adviezen is dat er geen doelstellingen bepaald zijn voor de periode van 2000 tot 2005. De sector moet voor deze periode zelf, op basis van conclusies van een studie bureau, zijn eigen doelstellingen vastleggen. De MiNa-Raad vindt dat het niet te rechtvaardigen is dat een sector zijn eigen doelstellingen kan vastleggen. Het inschrijven van doelstellingen na de inwerkingtreding van de MBO gaat volledig in tegen de filosofie van het instrument. Bovendien gaat het Vlaamse Gewest de verbintenis aan tot midden 2005 geen reglementering, door middel van een uitvoeringsbesluit, uit te vaardigen die strengere eisen stelt dan de milieubeleidsvereenkomst. Dit betekent volgens het lid dat de sector de handen vrij zal hebben tot 2005. De doelstellingen tot 2000 zijn overgenomen uit het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en beheer (Vlarea) en zijn volgens de heer Malcorps minimalistisch. Volgens het ontwerp van milieubeleidsvereenkomst moet van ten minste 25 percent van de ingezamelde autobanden, uitgedrukt in gewicht, het loopvlak worden vernieuwd. In Nederland is dit 60 percent en moet

daarenboven 20 percent van het materiaal en 20 percent van de energie worden herbruikt. In de ontwerpovereenkomst staat dat ten minste 65 percent van de ingezamelde banden nuttig moet worden toegepast. Hierbij wordt geen percentage vermeld dat zeker opnieuw moet worden gebruikt. Het is dus mogelijk om 65 percent van de afvalbanden te verbranden.

Hoewel dit probleem niet nieuw is, is er volgens de heer Malcorps nog geen overzicht over hoeveel afvalbanden het juist gaat. Volgens een Nederlandse studie zouden er in België jaarlijks zo'n 70.000 ton afvalbanden worden verwerkt. Het relatieve aandeel van de verschillende verwerkingswijzen kan enkel worden geschat. Hoe komt het dat de Vlaamse overheid nog geen correcte cijfers heeft? In de MBO zijn ook geen doelstellingen opgenomen over preventie. Productnormering is een federale bevoegdheid, maar het is gebruikelijk dat men bij milieubeleidsovereenkomsten ook bepalingen opneemt over preventie. Ook een aantal andere punten blijven vaag: wat is bijvoorbeeld de kost voor de consument?

De heer Malcorps vindt het belangrijk dat er een goede milieubeleidsovereenkomst komt voor het oplossen van het afvalbandenprobleem. Maar daarin moeten doelstellingen worden bepaald. De sector mag geen vrijbrief krijgen om zelf de doelstellingen vast te leggen. Het lid dient een voorstel van resolutie in waarin de Vlaamse regering wordt verzocht de procedure inzake de sluiting van de overeenkomst op te schorten en een nieuwe MBO voor te leggen met duidelijke tussentijdse doelstellingen voor het hergebruik en de recyclage van autobanden.

Minister Theo Kelchtermans wijst erop dat Vlarea in een aantal duidelijke bepalingen in verband met de aanvaardingsplicht voorziet. Afvalbanden vormen een groot probleem, dat het best wordt opgelost in samenwerking met de sector. Omdat de gewesten onvoldoende bevoegdheden hebben en om te vermijden dat de problemen binnen België worden verschoven, moet er een algehele oplossing gezocht worden voor Vlaanderen, Wallonië en Brussel. Ook voor de sector is het belangrijk dat er in België geen drie verschillende systemen zijn.

Voorheen is herhaaldelijk gezegd dat de MBO's doelstellingen moeten formuleren maar ook dat de bedrijven hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. De kritiek van de SERV is dat de milieubeleidsovereenkomst nog niet rijp is omdat ze te weinig regels bevat. De minister onderstreept dat een milieubeleidsovereenkomst de grote stappen en

doelstellingen moet vastleggen en de gesprekspartners moet aanduiden. Dit is hier gebeurd. Er is volgens de minister wel degelijk met alle adviezen rekening gehouden. Vanaf 1 juli 1999 geldt de aanvaardingsplicht. Tot 1 januari 2000 krijgt de sector de tijd om de doelstellingen te halen. In artikel 5, paragraaf 3, van de MBO engageert de sector zich ertoe niet aan storting of verbranding te doen zonder terugwinning van energie.

De heer Geert De Roover van de OVAM benadrukt dat een MBO tot stand komt na uitgebreid overleg met alle verantwoordelijken. Tijdens de langdurige onderhandelingen over deze MBO werd in het bijzonder aandacht geschonken aan de financiering, de doelstellingen en de controle en opvolging. Het Vlaamse Gewest, de federaties en de andere gewesten werden bij het overleg betrokken. Het debat is nog niet ten einde: voortdurend overleg blijft onontbeerlijk. Daarom zal de OVAM de rol van permanente waarnemer vervullen in de in artikel 6, paragraaf 2, van de overeenkomst bedoelde afvalbeheerorganisatie. De spreker wijst erop dat, na het negatieve advies van de SERV en de MiNa-Raad, verder overleg werd gepleegd met de sector. Eind 2001 zullen de doelstellingen eventueel worden herzien op basis van studiewerk, in opdracht van de OVAM.

Voorwerp van de MBO

Volgens mevrouw De Maght-Aelbrecht is er nood aan eenvormigheid. Waarom worden bepaalde soorten banden uitgesloten van de MBO, bijvoorbeeld die van landbouwtractoren? Deze banden zijn toch gemaakt uit hetzelfde materiaal? De minister reageert dat MBO's met een specifieke sector worden gesloten. Voor de banden van motorrijwielen, landbouwtractoren en -machines en de banden van toestellen voor openbare werken kunnen afzonderlijke milieubeleidsovereenkomsten worden gesloten. Mevrouw De Maght-Aelbrecht merkt op dat het telkens gaat om hetzelfde basisproduct: banden. De minister herhaalt zijn vorige antwoord. De heer de Roover verwijst naar Vlarea, waar gewezen wordt op het belang van MBO's en afvalbeheerplannen om aan de verplichtingen te voldoen. Andere specifieke sectoren kunnen andere MBO's afsluiten.

Meerwaarde

De minister bevestigt dat de doelstellingen van deze overeenkomst overgenomen zijn uit Vlarea. De milieubeleidsovereenkomsten worden vrijwillig aangegaan met specifieke sectoren. Vlarea is vol-

gens de minister daarbij een stok achter de deur. Tegen 1 januari 2000 moeten de doelstellingen gehaald zijn. Na die datum blijven de doelstellingen van kracht, tenzij Vlarea ze scherper stelt.

De heer Bruno Tobback vindt dat de MBO in dit opzicht geen meerwaarde biedt : de overeenkomst voegt weinig toe aan Vlarea. De meerwaarde van een milieubeleidsovereenkomst ligt volgens het lid juist in het feit dat ze verder gaat dan de wetgeving. De voorliggende beleidsovereenkomst geeft echter enkel een aanzet om verder te discussiëren. De spreker merkt op dat hij recent een fax kreeg van de sector waarin werd gedreigd dat er van goede wil nog weinig sprake zou zijn als de MBO niet zou worden goedgekeurd. Dit lijkt op chantage vanwege de sector.

Volgens minister Theo Kelchtermans hoeven de doelstellingen van een MBO niet verder te gaan dan de doelstellingen opgenomen in de reglementering ter zake. Een MBO biedt het voordeel van een verbintenis van de sector, die ook zelf verantwoordelijkheid draagt inzake controle. De minister verwijst in dit verband nogmaals naar de oprichting van een afvalbeheerorganisatie. Het betreft een vzw als permanent overlegorgaan waar ook OVAM deel van uitmaakt. Door het engagement van de sector hoeft men niet uitsluitend repressief op te treden en is de kans groter dat de vooropgestelde resultaten ook worden gehaald. De heer De Roover van de OVAM benadrukt nogmaals het belang van het permanente overleg en stelt dat een milieubeleidsovereenkomst één van de mogelijke instrumenten is om aan de aanvaardingsplicht te voldoen.

De heer Johan Malcorps beaamt dat de opgelegde regels niet te gedetailleerd mogen zijn. Hij is voorstander van een overeenkomst met de sector zolang er duidelijke doelstellingen zijn. Het bepalen van de uiteindelijke doelstellingen is een prerogatief van de Vlaamse overheid en het Vlaams Parlement. De sector en de OVAM moeten daarna onderling uitmaken hoe die doelstellingen moeten worden gehaald. Minister Kelchtermans antwoordt dat de doelstellingen van deze MBO gelijk zijn aan de doelstellingen uit Vlarea, een uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering. Het Vlaams Parlement kan de regering indien nodig ter verantwoording roepen.

2. Stemming

Het voorstel van resolutie van de heer Johan Malcorps betreffende de milieubeleidsovereenkomst afvalbanden wordt verworpen met 4 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Georges BEERDEN

Dirk VAN MECHELEN